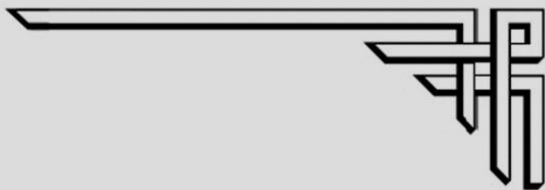

על הצדיקים

ועל התמידים

עלון שבועי להפצת אור תורתם של הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, והתקשרות בנשמתם הטהורה

יום שלישי - ג' אלול
הילולת הראי"ה קוק זצוק"ל זיע"א

העלון מוקדש לכבוד נשמתו הטהורה
של מו"ר עט"ר הגאון הגדול מרן
חכם שלום כהן זצוקללה"ה
י"ב בחשוון ה'תרצ"א - כ"ה באב ה'תשפ"ב
זיע"א

עשי"ק פי ראה - תשפ"ב

בית מדרש לתורה, חסידות, עבודת המידות ואהבת ישראל - "יוסף אהבה" גיליון 38

כניסת שבת (באופק ירושלים): 18:55 | לנהגים 40 דק': 18:35 | צאת השבת: 19:45 | ר"ת: 20:34

יוצא לאור, מופץ, ומחולק לזכוי הרבים ע"י אגודת 'יוסף אהבה' 054-844-3818

פרשת

תוכן עניינים

ג..... ראה אלול היגיע.....

ג..... תכלית אמירת הסליחות.....

ד..... דרך האמת אף שהיא זרועה קוצים בתחילתה סופה טוב ונאה.....

ד..... יסוד עבודת ה' ע"י עשיית השבון נפש.....

ה..... כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו.....

ה..... על האדם לשמור על כל התחזקות.....

ו..... סגולה נפלאה.....

ו..... סגולה נוספת.....

ו..... ברכת הבחירה.....

ז..... היולת הראי"ה קוק זיע"א.....

ז..... תולדות עדיק.....

ז..... עם בעל ה'לשם'.....

י..... ברבנות.....

יז..... ביפו.....

יז..... בחזרה לגולה.....

יט..... בירושלים.....

יט..... פטירתו.....

יט..... עם גדולי המוסר.....

כט..... פטירת הצדיקים לשבוע הקרוב.....

”אמת מה נהדר

היה מראה פתן גדול...”

ר'אה א'לול ה'גיע

חלילה לא אז "בראשית" יהזור לזה העולם
בגלגול ויצטרך להתחיל הכל מהתחלה...

בשבת נקרא בע"ה את פרשת 'ראה',
פרשתנו נקראת לעולם קודם
חודש אלול.

תכלית אמירת הסליחות

מרן חכם שלום כהן זצוק"ל² זיע"א,
בשיחה שמסר בכניסה לחודש
אלול³, אמר, כי נכנסנו בעזרתו יתברך
לחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות
שנתן לנו הבורא ית' לפני יום הדין. ואם
היינו זוכים אימת הדין היתה פועלת בנו,
ואפילו שנעבוד כעת מאימה ומיראה,
מתוך שאנו רוצים לזכות ביום הדין לשנה
טובה ומבורכת, אולי נזכה להגיע בסוף
לעבודה מאהבה.

גדולי המוסר הקדמונים רק היו שומעים
'חודש אלול', היו מזדעזעים, היו
נופלים, היו בוכים. אצלנו זה לא כך,

מרן ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה
זכר צדיק וקדוש לברכה. היה נוהג
לומר שסדר הפרשיות שלפנינו – ראה,
שופטים, כי תצא, כי תבוא, ניצבים, וילך,
האזינו, ואת הרכה, בראשית. רומז לנו
מוסר גדול: רא"ה הם ראשי תיבות ר'אה
א'לול ה'גיע, לפיכך "שופטים ושופטים
תשים לך בכל שעריך" [שעריך = עיניים
אוזניים פה וכו']¹. [הסיבה היא:] "כי תצא"
אחרי מאה עשרים מן העולם הזה, ואז "כי
תבוא" לעולם הבא. ושם תעמוד לדין
שנאמר "ניצבים" ואחרי כן "וילך" – אבל
לאן ילך? אם "האזינו" (הכוונה ששמע
למצוות התורה) אז "וזאת הברכה". ואם

² שנסתלק מאתנו בשבוע האחרון [כ"ה אב תשפ"ב]
אשר פעמים רבות התבטא עליו מרן הרב עובדיה יוסף
זצ"ל זיע"א, "לכו תשאלו את חכם שלום שדעתו דעת
תורה ופיו כפי", "פה קדוש". ראש הישיבה חכם שלום
כהן זיע"א נולד בשנת תרצ"א לאביו, הגאון המקובל
רבי אפרים הכהן זצ"ל. מיום עמדו על דעתו לא מש
מבית ה', היא ישיבת 'פורת יוסף' המעטירה. שם למד
מינקותו אצל הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל והגאון רבי
יהודה צדקה זצ"ל.
לאחר נישואיו עם ביתו של הגאון המקובל רבי מנצור
בן שמעון זיע"א, התמנה כר"מ בישיבת פורת יוסף,
ובשנת תשל"א נתמנה לראש הישיבה. השקעתו
העצומה של חכם שלום בכל תלמיד ותלמיד באופן
פרטי הינה דבר מיוחד במינוי, והכל נעשה בענוה
חרישית ממרום גדולתו. ועוד נכתוב אודותיו בע"ה.
³ 'תשעה' הוב"ד בספר 'דובר שלום' (על המועדים
עמ' ס').

¹ וראה דברי קודשו של הבני יששכר (מאמרי חודש
אלול מאמר א - מהות החודש), בהתחלת אלול קורין
תמיד סדר שופטים ושופטים תתן לך וכו' [דברים טז
יח], שזהו התחלת התשובה ועיקרה אשר הבעל תשובה
מחויב להושיב שופט ושופט אצל כל שעריך, דהיינו כל
החושבים אשר המה שפתיים באדם שפתחם הבורא ית"ש
להשתמש עמהם, כגון עינים ואזנים וחוטם ופה וראש
הגויה, מחויב האדם להושיב הדעת לשופט אצל כל
שער ישפוט בצדק את אשר ישתמש בחושים ואת אשר
יניה, ושופט הוא אשר יעניש את העובר, כמו כן יושיב
האדם שופט את אשר יעניש, היינו אם יזדמן אשר
יסתכל בעיניו בדבר האסור או ידבר בפיו את אשר לא
ירצה ליי", יקבל על עצמו עונש הן בממון לצדקה והן
בגוף בסיגוף ותענית וכיוצא (וכמו שנהגו תלמידי
הרמ"ק ז"ל [ראשית חכמה שער הענוה פ"ג]), וזהו
עיקר גדול לתשובה, הארכתו בספרי אגרא דכלה [פ'
שופטים עמ' שפ"ה]).

פרשת

להתבונן מה נדרש ממנו כעת, וכיצד עלינו לנהוג.

דרך האמת אף שהיא זרועה קוצים בתחילתה סופה טוב ונאה

אמרו רבותינו ז"ל במדרש (תנחומא פ' ראה ג') משל לזקן שהיה יושב על הדרך והיו לפניו שתי דרכים אחת תחילתה קוצים וסופה מישור ואחת תחילתה מישור וסופה קוצים, והיה יושב בראש שתיהן ומזהיר העוברים ואומר להם אף על פי שאתה רואים תחילתה של זו קוצים לכו בה שסופה מישור, וכל מי שהיה חכם שומע לו והיה מהלך בה ומתייגע קמעא הלך בשלום ובא בשלום, אבל אותן שלא היו שומעים לו היו הולכים ונכשלים בסוף. כך היה משה, פירש לבני ישראל ואמר להם הרי דרך החיים ודרך המוות, ברכה וקללה, ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך עכ"ל. כלומר, האדם יראה לעיניים, וכאשר הוא רואה לפניו דרך סלולה וכבושה ללא קוצים, דרך חלקה בלי קשיים, נפשו חושקת בדרך זו, ועליו להקשיב לחכמים ולדעת שיש דרך שתחילתה מישור אך סופה קוצים, וכשיגיע למקום הקוצים כבר לא יוכל לשנות את דרכו, ולכך עליו לבחור בדרך הקשה, ואמנם כעת הריהו מהלך בקושי ע"ג הקוצים, וכל הזמן עליו לדלג על מהמורות, מ"מ עליו לדעת שזוהי דרך החיים ובסופה יגיע למישור וילך במח.

יסוד עבודת ה' ע"י עשיית חשבון נפש

אכן עלינו לדעת שאין הביאור בזה שהדרך הזו קוצים רק בתחילתה

אצלנו החודש הזה הוא כמו כל החודשים, אמנם אנחנו משכימים לסליחות ושומעים את תקיעת השופר, אך הכל הוא כמצוות אנשים מלומדה, אנחנו עושים זאת משום שזה חוקי החודש, להשכים בבוקר לסליחות, לתקוע בשופר. אבל הלב אינו מתעורר, הלב נשאר רדום ושקוע בהבלי הזמן – כלשונו של הרמב"ם ז"ל. ועלינו להבין שכל העניין באמירת הסליחות ובתקיעת השופר שתעורר את עצמך ליום הדין, שתתבונן ותדע לקראת מה אתה עומד, תחמם את הלב כשאתה מגיע לאמירת הסליחות, ואולי תצליח גם לבכות בסליחות. והרי אם ישלחו לך מכתב מבית המשפט שעליך להתייצב בפניהם למשפט, הלב שלך יתחיל לדפוק, וכל היום הראש שלך יהיה תפוס במחשבה כיצד מסדרים את העניין. – ובית משפט של מעלה זה כלום?! למה אדם אינו מפתח שיגורו עליו מיתה?! על מה אתה סומך? אנחנו מסכנים!

הנהגתינו בחודש אלול דומה לאדם שהגיע לנפוש בבית מלון, ועליו להתנהג כפי הכללים של הבית מלון, ולדוגמא אם נקבע ששעת הארוחה בבוקר בשעה שמונה, הריהו יודע שאם לא יתייצב בזמן – לא יהיה לו אוכל, ואף שבביתו הוא רגיל לאכול בשעה מאוחרת, מכל מקום, בבית מלון הריהו נוהג כפי חוקי המקום, וא"כ כאשר הוא קם כל בוקר מוקדם האם הוא שינה את הרגליו? האם הוא השתנה משהו במהותו? קשה לי לומר שאנו לא מתנהגים כך בחודש אלול... עלינו

ולשבור את הטבע, אלא שעליו לזכור תמיד שגם אם התגבר פעם אחת, שלא יחשוב שהוא כבר מסודר עם המידה הזו, לא, מחר אותו דבר, תמיד עומד לפניו אתגר שיש לו טבע כזה וצריך לבטל אותו, ולעשות מה שהקב"ה רוצה, רק כאשר האדם חי בתחושה מתמדת זו יזכה לגבור על יצרו.

כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו

והנה ודאי שכאשר האדם מתמיד בהתגברותו על היצר בשבירת מידה רעה הריהו קונה זאת לטבע אצלו, אלא שאעפ"כ תמיד היצר אורב לו לאדם ומנסה להפיל אותו, ורק עולה בדרגה של ניסיון יותר גבוה, וכמו שאמר רבותינו (סוכה נב.) לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכין, והללו בוכין. צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה, ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה. והיינו שהרשעים נשארים רק עם אותו יצה"ר קטן שהיה להם בתחילה, שלא התגברו עליו מעולם, אבל אצל הצדיקים בכל פעם שמתגברים על יצרם הריהו צריך להגדיל את כוחו, עד שבסוף נדמה להר גבוה.

על האדם לשמור על כל התחזקות

וכעת בחודש אלול כאשר האדם מתחזק ומקבל על עצמו להתגבר על יצרו בנקודות החלשות שלו, עליו להתבונן שלא יהיה התגברות רק לאלול, אלא

ואחר כך מיד הכל מישור, כאן בעולם הזה הכל קוצים, דרך המישור זה בעולם הבא. דהיינו שכל מעשה שאתה בא לעשות, בכל יום בכל שעה, תדע לך יש קוצים ועליך להתגבר, ואל תחשוב שאם התגברת עכשיו, אתה תתגבר גם בצהריים, ובערב. רש"י אומר על הפסוק 'ועתה אם שמוע תשמעו בקולי' (שמות יט', ה'), אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות, כלומר, לא התחלה אחת וגמרנו, כל ההתחלות קשות! כל יום מחדש, ואפילו עשרים פעם ביום, איך להתפלל, איך לבוא לשיעור, איך לשמוע את השיעור, איך לחזור על השיעור, כל התחלה קשה. אמנם זוהי עבודה קשה, אבל אשריו ואשרי חלקו של האדם, שעושה חשבון הנפש עם עצמו ורואה כמה פעמים נכשל וכמה פעמים התגבר, וזה נותן לו את הכח להמשיך הלאה במלחמת היצר.

היסוד הראשון בעבודת ה' שהאדם צריך להתבונן מה עומד נגדו, ומה הוא צריך לעשות. היצר הרע אורב לו ומנסה להכשיל אותנו, בכל רגע, בכל שעה. טבע האדם שרוצה לחיות בנחת, ללא קשיים ולהצים, והיצר הרע מנצל את זה, ולכך הוא מקשה עליך את הדברים הטובים בכדי שתירתע ולא תעשה, וכמה שהאדם גדול יותר, היצר מתגדל כנגדו. הדרך היחידה לגבור על היצר הרע, שהאדם ירגיל את עצמו שאם הוא נוטה בטבעו להנהגה מסויימת, עליו לבטל את הטבע הזה, לדוגמא אדם שיש בו את מידת העצלות, עליו להתגבר על יצרו בעניין זה

פרשת

שני דר"ח [דראש חודש] אלול [כלומר בא' אלול] עד יום הכפורים, יאמרו בכל יום ויום במשך היום שלשה קאפיטלאך [= מזמורין תהלים, וביהכ"פ [וביום כפורים] שלשים וששה קאפיטלאך: ט' קודם כל נדרי, ט' קודם השינה, ט' אחר מוסף, ט' אחר נעילה. ומי שלא התחיל ביום ב דר"ח [דראש חודש] יתחיל באותו יום שהוא עומד בו, ואת אשר החסיר ישלים.

סגולה נוספת

עוד הובא בספד"ק, מנהג יפה לומר, מיום ר"ח אלול עד יום יהושענא רבה, אחר תפלת שחרית, המזמור 'לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא' (תהלים כז). וכמו שדרשו⁴ – 'אורי' בראש השנה, 'וישעי' ביום הכפורים, 'כי יצפנני בסוכה' רמז לסוכה⁵.

ברכת הבחירה

פרשתנו פותחת בפסוקים שהם למעשה סוד קיומנו בעולם, הבחירה בין דרך האמת והתכלית שהיא הברכה לבין

באלול אני עובד על זה, ואם אני עובד על זה חודש שלם, וראיתי הנה בבוקר התקומטתי עם היצר הרע ויכולתי עליו, אז בעז"ה אמישך גם בתשרי, וגם בחשוון וכן הלאה, שבאלול הבא יעבוד על עניין אחר, ברמה יותר גבוהה, אבל כאשר האדם מתגבר רק באלול, ואח"כ שוכח מהכל, תמיד יישאר באותו מצב. השם יתברך יעורנו שנדע לנצל היטב את ימי אלול, ונבוא מוכנים ליום הדין, ונזכה לשנה טובה ומבורכת, אמן כ"ר. ע"כ דברי קודשו של הכהן הגדול מאחיו זיע"א.

סגולה נפלאה

ובעומדנו בערב ראש חודש אלול, ראינו לנכון לשתף את הציבור היקר בסגולה נפלאה שהובאה בלוח 'היום יום' להרבי מליובוביץ זיע"א. וז"ל: 'ק: כשהיה הצ"צ [הצמח צדק] בן תשע שנים אמר לו רבינו הזקן [אדמו"ר הזקן] בעל ה'תניא' זיע"א: קבלתי ממורי [הרב המגיד] שקיבל ממורי הבעש"ט [הבעל שם טוב] בשם מורו הידוע [אחיה השילוני], אשר מיום

⁴ המנהג בעה"ק חברון. ומה טוב לאומרו כל השנה אחר התפלה. ע"ש. והרה"ג ר' יעקב רחק בספר שערי תפלה (דף לח ע"ב) הביא מ"ש מהר"ח הכהן בספר שערי רחמים (דף כד.), שכל האומרו מר"ח אלול עד שמחת תורה, אפילו אם נגזרה ח"ו עליו גזרה רעה, יכולה אמירתו לבטלה, ומבטלים מעליו כל גזרות קשות ורעות, ומעביר מעליו כל המקטרגים והמשיטנים, וטוב לנהוג לאומרו בכל ימות השנה אחר תפלה שחרית. ע"ש. ובמשנה ברורה (סי' תקפא סק"ב) כתב ג"כ שאומרים המזמור מר"ח אלול עד יוה"כ"פ. ובשו"ת שבט הלוי חלק י (סי' סז) כתב שאומרים אותו עד יום הושענא רבה, ושבחוף לארץ אומרים אותו גם ביום שמיני עצרת.

⁵ במדרש שוחר טוב על תהלים כז. כ"כ בחזון עובדיה ימים נוראים, ושם, שכן כתב הרב מטה אפרים (סי' תקפא סעיף ו) וז"ל: 'נוהגים במדינות אלו לומר בכל יום מראש חודש אלול עד יום הכפורים, אחר גמר התפלה, בוקר וערב, המזמור לדוד ה' אורי וישעי וכו', ומנהגינו לאומרו עד יום שמיני עצרת ועד בכלל. ע"כ. וכ"כ בקצה המטה שם בשם סידור האר"י ז"ל לאומרו עד יום שמחת תורה. וכתב שם שהאומר מזמור זה מר"ח אלול ואילך מובטח לו שיוציא ימיו ושנותיו בטוב ובענימים, ובמשפטו יצא זכאי ובדימוס לחיים טובים ולשלום. ע"ש. וכ"כ מרן החיד"א בספר עבודת הקודש בסוף קונטרס סנסן ליאיר, שיש לאומרו מר"ח אלול עד מוצאי יוה"כ"פ וכן בהושענא רבה, ושכן

ועשיית המצוות, אם כך איך זה? – והתירוץ פשוט הוא, שהברכה שזוכה לה המאמין והדבק בהשם ובתורתו לא זוכה לברכה כשכר (שהרי את השכר האמתי על מצוותיו אין ביכולת עולם גשמי להכיל).

ויובן על פי משל ידוע, כאשר אדם קונה רכב חדש עליו לעיין בחוברת המצורפת הנקראת 'מדריך לצרכן' בה הוא יוכל ללמוד איך לתפעל את הרכב, איך לשמור עליו ולהאריך את 'חיייו'. אם כן גם הנמשל ברור הוא, ידוע שהקדוש ברוך הוא 'הסתכל בתורה וברא את העולם'⁸ ו'התורה' היא ספר ההוראות לשימוש ולהיחייב בעולמנו, ואם 'עובדים' לפי 'ספר היצרן' ממילא יודעים איך לחיות הכי נכון, וככה מאליו זוכים לכל הברכות שנאמרו ב'ספר היצרן'⁹.

דרך הזיוף והשקר שם נמצאת הקללה. פסוק דומה האומר את אותם דברים וגם הוא מתחיל במילה 'ראה' הוא הפסוק "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב, ואת המוות ואת הרע" (דברים ל', טו) גם מפסוק זה ניתן לראות שהבחירה בטוב (ואין טוב אלא תורה, כמאמרם ז"ל⁶) היא גם הבחירה בחיים, ולא רק חיי עולם הבא, אלא אף חיי העולם הזה ואושרם נקנים על ידי התדבקות בטוב.

ואילו הבחירה ברע (בהליכה אחר היצר הרע) היא עצמה זה המוות, כמאמר חז"ל⁷ רשעים בחייהם נקראים מתים. ואף על פי שאמרו חז"ל (קידושין לט:): "שכר מצווה בהאי עלמא ליכא" – כלומר שאין שכר למצוות בזה העולם, אנו רואים שכאן בפרשתנו ניתנת ברכה לאדם שבחר בעשיית הטוב, בלימוד התורה

⁶ ברכות (ה).

⁷ ברכות (יח).

⁸ עיין בזוה"ק פרשת תרומה.

⁹ והנ"ל הוא על דרך שכתב הרמב"ם (פ"ט מהלכות תשובה ה"א), מאחר שנודע שמתן שכרן של מצות והטובה שזוכה לה אם שמרנו דרך ה' הכתוב בתורה היא חיי העולם הבא שנאמר (דברים כב', ז') 'למען ייטב לך והארכת ימים'. והנקמה שנוקמים מן הרשעים שעזבו ארחות הצדק הכתובות בתורה היא הכרת שנאמר (במדבר טו', לא') 'הכרת תכרת הנפש ההיא עונה בה'. מהו זה שכתוב בכל התורה כלה אם תשמעו יגיע לכם כך (ויקרא כו', יד') 'ואם לא תשמעו' יקרה אתכם כך. וכל אותן הדברים בעולם הזה. כגון שבע ורעב ומלחמה ושלווה ומלכות ושפלות ויישיבת הארץ וגלות והצלחת מעשה והפסדו ושאר כל דברי הברית. כל אותן הדברים אמת היו ויהיו בזמן שאנו עושים כל

מצות התורה יגיעו אלינו טובות העולם הזה כלי. ובזמן שאנו עוברים עליהן תקראנה אותנו הרעות הכתובות. ואף על פי כן אין אותן הטובות הם סוף מתן שכרן של מצות ולא אותן הרעות הם סוף הנקמה שנוקמין מעובר על כל המצות. אלא כך הוא הכרע כל הדברים. הקדוש ברוך הוא נתן לנו תורה זו עץ חיים היא. וכל העושה כל הכתוב בה ויודעו דעה גמורה נכונה זוכה בה לחיי העולם הבא. ולפי גדל מעשיו ורב חכמתו הוא זוכה. והבטיחנו בתורה שאם נעשה אותה בשמחה ובטובת נפש ונהגה בחכמתה תמיד שייסיר ממנו כל הדברים המונעים אותנו מלעשותה כגון חלי ומלחמה ורעב וכיוצא בהן. וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה כגון שבע ושלווה ורבי כסף וזהב. כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להן אלא נשב פנויים ללמד בחכמה ולעשות המצוה כדי שזוכה לחיי העולם הבא. וכן הוא אומר בתורה אחר שהבטיח

פרשת

בכך למי שעדיין לא החל בכך, ולהתחזק בכך לכל אחד מאיתנו שזכה לבחור בזה הדרך.

הרבי מלובביץ' היה דורש בפרשתנו, כי התורה מציבה בפנינו ברכה וקללה. אך לאמתו של דבר גם הקללה היא ברכה – היא המאפשרת לנו בחירה, וקבלת שכר. יוצא מדבריו שאם לא הייתה קללה, גם לא היה ברכה שהרי 'סור מרע', הוא עצמו תחילתו של 'עשה טוב'. כאשר אדם מתגבר על יצרו הוא כבר זוכה לברכה, ומהי(?) – 'מצווה גוררת מצווה', כלומר, כאשר אדם עומד בניסיון, העמידה עצמה היא הנותנת לו כח לעמוד בניסיון הבא – בעוד לימוד, בעוד עשיית חסד.

ויהיה רצון שיהפכו עלינו הימים הללו מאפלה לאורה, ומחושך לאור גדול ונזכה לגאולה הקרובה במהרה אכי"ר!

והנה אנו קוראים השבוע את פרשתנו בדיוק ערב ראש חודש אלול. חודש הרחמים והסליחות, בסופו נגיע ליום הדין שידוע עד כמה נבהלו ממנו חכמינו וזכרונם לברכה כדוגמת דוד המלך עליו השלום שאמר "סמר מפחדך בשרי, ממשפטיך יראתי"¹⁰. עוצם משפט זה שאמרו דוד המלך עליו השלום, מתחזק ביותר כשאנו לומדים מי היה דוד המלך, וכמה גיבור היה באומרו "גם את הארי גם את הדב הכה עבדך"¹¹ עם כל זאת (לפי דברי המדרש) כאשר עמד דוד המלך בפתחם של ימים אלו פחד ויראה סמרו בשרו.

והנה לפי מה שהבאנו בתחילה, מפירוש הפסוק הראשון בפרשתנו יש לנו לדעת ולשים למול עינינו בבחינת 'ראה' שעלינו מוטלת החובה לבחור – בין הברכה לבין הקללה, בין החיים לבין המוות. וזהו הזמן הטוב ביותר להתחיל

ונמצאתם זוכין לשני העולמות, לחיים טובים בעולם הזה המביאים לחיי העולם הבא. שאם לא יקנה פה חכמה ומעשים טובים אין לו במה יזכה שנאמר (קהלת ט', י') 'כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול'. ואם עזבתם את ה' ושגיתם במאכל ובמשתה וזנות ודומה להם מביא עליכם כל הקללות האלו ומסיר כל הברכות עד שיכלו ימיכם בבהלה ופחד ולא יהיה לכם לב פנוי ולא גוף שלם לעשות המצות כדי שתאבדו מחיי העולם הבא ונמצא שאבדתם שני עולמות. שבזמן שאדם טרוד בעולם הזה בחלי ובמלחמה ורעבון אינו מתעסק לא בחכמה ולא במצות שבהן זוכין לחיי העולם הבא. וע"ע שם בדברי קודשו.

¹⁰ תהלים (קייט', קכ').

¹¹ שמואל א (יז', לו').

בטובות העולם הזה (דברים ו', כה) 'וצדקה תהיה לנו' וגו'. וכן הודיענו בתורה שאם נעזב התורה מדעת ונעסק בהבלי הזמן כענין שנאמר (דברים לב', טו') 'וישמן ישרון ויבעט', שדין האמת יסיר מן העוזבים כל טובות העולם הזה שהן חזקו ידיהם לבעט ומביא עליהם כל הרעות המונעים אותן מלקנות העולם הבא כדי שיאבדו ברשעם. הוא שכתוב בתורה (דברים כח', מז') 'תחת אשר לא עבדת את ה' וגו' (דברים כח', מח') 'עבדת את איביך אשר ישלחנו ה' בך'. נמצא פרוש כל אותן הברכות והקללות על דרך זו, כלומר אם עבדתם את ה' בשמחה ושמרתם דרכו משפיע לכם הברכות האלו ומרחיק הקללות מכם עד שתהיו פנויים להתחכם בתורה ולעסוק בה כדי שתזכו לחיי העולם הבא וייטב לך לעולם שכלו טוב ותאריך ימים לעולם שכלו ארך

הילולת הראי"ה קוק זיע"א

הרב אליהו דוד רבינוביץ' תאומים [האדר"ת] זיע"א, רבה של פוניבז' באותה עת, ובהמשך רבה של ירושלים. לאחר אירוסיו למד רבנו במשך כשנה וחצי בישיבת וולוז'ין, בראשות הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין [הנצי"ב מוולוז'ין], שבו ראה אחר כך את רבו המובהק¹⁴.

עם בעל ה'לשם'

בשנת תרמ"ח התמנה רבנו זיע"א לרבה של העיירה זימל שבליטא [עיירה קטנה ובה קהילה מסורתית]. שם למד בין היתר קבלה כתלמיד חבר עם אחד מגדולי מקובלי דורו, הגאון רבי שלמה אלישיב [סבו של מרן הגרי"ש אלישיב] זיע"א, מחבר הספר 'לשם שבו ואחלמה'.

פעם סיפר הצדיק רבי אריה לוי זיע"א¹⁵, כי "באחד מביקורי אצל המקובל האלוקי רבי שלמה עליאשוו (בעל 'לשם שבו ואחלמה'), נתגלגלה שיחה על הרב

ביום שלישי (ג' אלול) הבעל"ט יחול יום הילולת הגאון הצדיק רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצוק"ל זיע"א.

תולדות צדיק

הגאון מורנו הרב אברהם יצחק הכהן [הראי"ה] קוק זצוק"ל זיע"א, "מלאך ה' צבאות, אדם ירא שמים"¹². נולד בט"ז אלול ה'תרכ"ה לאביו רבי שלמה זלמן קוק זיע"א [בוגר ישיבת וולוז'ין, שהיה מן המתנגדים לחסידות], ולאמו פערל זלמא [שאביה רפאל פלמן היה ממקורבי ה'צמח צדק' זיע"א]¹³. בעיירה גריבה שבמחוז דווינסק של האימפריה הרוסית.

בהיות רבנו בן פחות מעשרים, כבר הוסמך להוראה על ידי הרב יחיאל מיכל הלוי אפשטיין זיע"א, [מחבר 'ערוך השולחן'] ובשנת תרמ"ד השתדך עם אלמנה בת-שבע, בתו של

¹² כלשון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א בסרטון המפורסם עם נכדו [שם העיד אף רבנו זיע"א כי הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל זיע"א כינהו 'מלאך ה' צבאות']. וכן אתה מוצא בעשרות מקומות ביביע אומר שמביא דבריו מרן זיע"א, ותמיד בהקדמת התואר 'גאון'.

¹³ ולא לחינם התנגשו ב' קצוות אלו, בהולדת רבנו, שכשמו כן הוא, אברהם [ממידת החסד] היה רבנו איש שכולו טוב וחסד, ולבו מלא באהבה רבה לכל אחד מישראל. יצחק [ממידת הגבורה] היה רבנו גיבור כארי כשהשעה היתה צריכה לכך להילחם 'מלחמת ה' בגבורים', קשה צבור באמונתו החזקה. הוא שנוול לבית חציו חסידי, חציו מתנגד. ידע ליישר שיטה

¹⁴ ראה 'אוצרות הראיה' (ד', עמ' 82). "כבוד צפירת תפירתנו חמדת כל בית ישראל, הגאון האמיתי אור העולם כקש"ת אדמו"ר מרן נפתלי צבי יהודה ברלין שליט"א".

¹⁵ עליו הרחבנו בס"ד בעלון פ' מצורע תשפ"ב.

פרשת

לעלות לארה"ק בקרוב, לחון את עפר ארצנו, וגם להדות בשמחה את פני רום מעלתו. מלב ונפש ידידו עזו באהבת עולם, שלמה עליאשו, בעהמ"ח ספר 'לשם שבו ואחלמה".

וכשעלה המקובל האלוקי הר"ש עליאשו זיע"א למרום (כ"ז אדר תרפ"ו), נערכה הלוויתו במוצאי שבת. הראי"ה קוק השתתף בלוויה ופרץ בבכי בהספרו ובין היתר אמר: "אבי, אבי, רכב ישראל ופרשיו, אילו זכינו, היינו רואים כמו עינינו את עמוד האש ("עמודא דנהורא") המפסיק בינו לבינינו".

ברבנות

בשנת תרמ"ט נפטרה אשת רבנו, ורבנו נותר אלמן עם בתו הפעוטה בת השנה וחצי. לאחר כשנה, נישא לרייזה רבקה, בתו של הרב צבי יהודה רבינוביץ' תאומים [אחיו התאום של האדר"ת], שהייתה בת דודתה של אשתו הראשונה ונדלה בבית האדר"ת לאחר מות אביה. ממנה נולד בנו הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, ב"ד בניסן תרנ"א. באותה שנה הוציא רבנו לאור את ספרו 'חבש פאר' [הכולל חלק הלכתי וחלק מחשבתי, ובו הוא קורא להקפיד על הנחת התפילין במקומן הנכון]. לאחר הוצאת הספר לאור, נדד זמן מה בין העיירות כדי להפיץ את ספרו. ובשנת תרנ"ה נבחר רבנו כרבה של

קוק, ואמר לי המקובל, "רבי אברהם יצחק הוא כליל השלימות: שלמות בגאונות, שלמות בצדקות, שלמות במחשבה, ושלמות בהנהגה". והוסיף ואמר: "כשם שישנן שיטות שונות בהלכה, כן ישנן שיטות גם בקבלה. דרך מיוחדת להראב"ד ודרך מיוחדת לרמב"ן, ושיטת האר"י הקדוש שונה משיטת הר"מ קורדבירו, וכיוצא בזה בהמשך הדורות, אצל הרמ"ע מפאנו, הרמח"ל, הגר"א. ואילו הראי"ה קוק, ידע והקיף את השיטות כולן ועליו ניתן לומר: 'כל רו לא אניס ליה'".

פעם הרשה לעצמו אחד מגדולי הקנאים בירושלים להשמיע בפני ה'לשם' דברי קטרוג על הראי"ה, הפסיקו ה'לשם' ואמר, "לי לא תספרו מי זה הראי"ה ומה טיבו. מה אתם יודעים מי הוא, הלא לילות ישבנו יחד".

ובשנתמנה הראי"ה לרבה של ירושלים, כתב לו הגר"ש¹⁶: "כבוד ידידי מאז, הרב הגאון, המאור הגדול, שמו נודע לתהילה ולתפארת, כש"ת מוהרא"י הכהן קוק שליט"א, רב הכולל בירושלים עיה"ק תוב"ב. אחדשה"ט כמשפט. – הגד הוגד לי כי רום מעלתו נתמנה לרב הכולל בירושלים ושמחתי מאוד על זה, והנני מתכבד לברך את כבוד רומ"ל כי יאריך ימים על כסא הרבנות הזאת, ויגוב שמו הטוב למרחוק, ויעלה מעלה מעלה אכי"ר... ..כאוות נפש ידידו ומכירו משכבר הימים. יתן ד' ויזכו גם אותנו

¹⁶ 'אגרות לראי"ה' אגרת קל.

לחזק את הקשר בין החלוצים לתורה ומצוות.

בחזרה לגולה

בשנת תרע"ד נסע רבנו לחו"ל במחשבה להשתתף ב"כנסיה הגדולה" של "אגודת ישראל", שהוזמן אליה, אך בעודו בדרך, בברלין, פרצה מלחמת העולם הראשונה. השתדלויותיו לחזור לארץ ישראל לא עשו פרי, והוא עבר לסט-גלן שבשווייץ. כעבור שנה ומחצה הוזמן לכהן כרב בקהילת "מחזיקי הדת" בלונדון¹⁷.

בהיותו בלונדון הקים מספר ישיבות. ניהל מאבק עם אנגלים בני דת משה ושאננס שומרי תו"מ, שמענו כנגד התנועה הציונית, וניסו להשפיע על הממשל הבריטי להימנע מהצהרת בלפור. בעקבות גילוי דעתו של רבנו בבתי הכנסת, נשלחו תזכירים רבים לחוגי השלטון מהקהילות היהודיות, שבהם הודגש כי דת ישראל קשורה בלאומיות הישראלית ובארץ ישראל. בשעת הוויכוחים על ההצהרה בפרלמנט הבריטי, העלו אהדים מהצירים את הסתייגות היהודים המתבוללים, שמענו שהצהרה מנוגדת לרוח הדת היהודית. בתשובה לכך קם הציר קיילי וענה, "על מי יש לנו לסמוך בנוגע לצד הדתי, על

בויסק¹⁷, שהייתה עיר גדולה יותר עם ציבור בעל נטייה מודרנית. שם חיבר רבנו חיבור הגותי ל'נבוכי הדור' על התמודדות היהדות עם זרמי מחשבה מודרניים. כתבים אלה יצאו לאור שנים רבות לאחר פטירת רבנו.

ביפו

כאשר פנו אנשי יפו אל רבנו לכהן כרב העיר יפו והמושבות, הגשים את חלומו לעלות לארץ ישראל, על אף שאנשי קהילתו בויסק העשירה ניסו לשדלו להישאר על ידי הגדלת משכורתו ותשלום חובותיו. בכ"ח באייר תרס"ד הגיע רבנו ליפו והחל לכהן בתפקיד זה. תקופת יפו הייתה התקופה הפורייה ביותר בכתיבתו, ובה נכתב החומר לכמה מספריו החשובים (שהתפרסמו מאוחר יותר) – 'אורות', 'אורות הקודש', 'עולת ראי"ה' ועוד.

ביפו הקים רבנו בשנת תרס"ט את הישיבה הגבוהה שבה למדו כעשרים תלמידים מירושלים ומיפו. שם מסר רבנו שיעור יומי. בשנת תרע"ד יצא רבנו כרבן של המושבות, בראש משלחת רבנים למסע המושבות¹⁸ הראשון. המסע נמשך כחודש. במסעות אלו ניסה רבנו

17 בין הרבנים שנמנו עם רבנו במסעות אלו היה גם הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א.
18 הוא ניאוח להצעה זו בתנאי שיחזור ליפו בהזדמנות הראשונה שיוכל.

17 קודם לכן בהשפעת ה"חפץ חיים" הסכים לקבל משרת הרבנות בעירייה זוימל.
18 "מסע המושבות" הנקרא גם "מסע התשובה" או "מסע הרבנים". הוא כינוי למסע שערכה קבוצת רבנים ביישובים החדישים בצפון הארץ.

פרשת

התנגד נחרצות למתן זכות בחירה לנשים – לבחור ולהיבחר לרבנות – ובכך תמך בעמדת החרדים, זאת בניגוד לדעת רבים מחברי 'המזרח'²².

פטירתו

בסוף ימיו חלה רבנו בסרטן הריאות, עצרות תפילה נערכו בקיץ תרצ"ה בירושלים והוכרז יום תפילה כלל-עולמי בכ"ד בתמוז. לשמו נוסף השם 'חזקיהו'. אך ביום ג' באלול תרצ"ה נפטר רבנו בגיל שבעים. ונטמן בהר הזיתים בירושלים.

עם גדולי המוסר

מרן הראי"ה קוק זיע"א העריך ביותר את הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, והפליג רבות בשבחיו. במאמר מקיף שכותרתו 'גדול וגיבור', מרחיב רבנו לספר ולתאר בהערכה גדולה את אישיותו הדגולה של הגרי"ס²³. כשהודפס המאמר בחוברת 'שערי ציון' (כסלו תרצ"ג) הקדים רבנו את המשפטים הבאים, "כל מה שנכתוב אודות גדולתו של האדם הגדול בענקים, אדיר החסידות, ופאר גאוני ישראל בדור הגדול שעבר, אין בו אפילו לתת מושג וחלק נחשב, מתפארת קדושתו וגדולתו ז"ל. והובה קדושה היא להעמיק חקר בכבודו

הלורד מונטגיו שאוכל איתנו חזיר, או על הרב של "מהזיקי הדת" הרב קוק(?)²⁰.

בירושלים

בתום המלחמה, לאחר תקופה של כשלוש שנים בלונדון, חזר רבנו לארץ ישראל. מתקופה זו ועד פטירתו מיעט בכתיבת דברי מחשבה ועסק בכתיבת "הלכה ברורה" על הש"ס, ובפעילות בשדה הציבורי.

בשנת תרע"ט שלחו לו ללונדון רבני ירושלים וממוני הכוללים ונכאי המוסדות הציבוריים בקשה לקבל את משרת הרבנות הראשית בירושלים. בני יפו צעקו מרה על ש"גוזלים" מהם את רבם ומורם, אך ידם של בני ירושלים היתה על העליונה.

בהתמנותו לרבה של ירושלים, אייש משרה שהייתה מיוממת מספר שנים, מאז פטירת הרב שמואל סלנט²¹ זיע"א. בהמשך כונן רבנו את מוסד 'הרבנות הראשית', שבה ראה שלב ראשון לייסוד הסנהדרין. ונהיה הרב הראשי האשכנזי הראשון של ארץ ישראל בשנת תרפ"א. את הרבנות הראשית ראה כהנהגה רוחנית כלל עולמית. בבחירות לאספת הנבחרים הראשונה שהתקיימה בשנת תר"פ,

²⁰ בשדה הראי"ה, עמ' 34.
²¹ אודותיו כתבנו מעט בעלון פ' עקב תשפ"ב.
²² אף שרבנו חיבב את תנועת המזרחי, וראה באנשיה שותפים לדרך, הוא חלק לעיתים על דרכה. על פי השקפתו, תנועת המזרחי הייתה פשרנית מדי, שכן היא לא החמירה מספיק בענייני הלכה-הנהגה, והתבטלה

בפני ההסתדרות הכללית. במיוחד חרתה לו הקביעה של אנשי ההסתדרות הציונית כי "הציוניות דבר אין לה עם הדת", והוא ניסה לדרבן מספר פעמים את אנשי תנועת המזרחי למחות כנגדה ולהתנער ממנה [ראה באגרות הראי"ה (ח"ב, אגרת תצו, אגרת תקע"א)].
²³ המאמר מופיע בספר 'מאמרי הראי"ה'.

באהבה ובכבוד רב²⁸. לצורך קבלת פניו זו, לכבודה של תורה, דחה הראי"ה את זמן סיורו במושבות לזמן אחר [עיי' שו"ת 'אורח משפט', עמ' רנד].

כשהלך רבנו הראי"ה לבקר את הגר"י בלזר בבית החולים 'שערי ציון', הפצירו בו מקורביו לנסוע בעגלה ולחסוך את יגיעת הדרך הקשה, אך הראי"ה סירב ואמר, "כדי לבקר חולה את ר' יצ"ל רוצה אני ללכת ברגל".

כשנפטר הגר"י בלזר זצ"ל, נתברר שהוא ציווה בפירוש שלא יספידו אותו, בכדי שלא ישמיעו דברים בשבחו. אולם הראי"ה הורה לנהוג כפסק ההלכה של הגאון בעל ה'נודע ביהודה' ביחס לגאון בעל 'פני יהושע', שאעפ"י שציווה שלא להספידו, הואיל והוא 'רבן של כל בני הגולה' – כבוד תורתו מחייב הספד. ואמר הראי"ה, "קשה להכריע לפעמים מי הוא גדול הדור בהלכה, אולם ביראת שמים ודאי שרבי יצ"ל היה הגדול בדורנו"²⁹.

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, היסבא מסלבודקה, היה מגדולי תנועת המוסר. הרנ"צ יסד את ישיבת 'סלבודקה', ונודע כמחנך גדול. בסוף ימיו על לא"י יחד עם קבוצה מיישבתו, והקימו את ישיבת 'חברון', שתחילתה בעיר חברון ואחר הפרעות בתרפ"ט עברה לירושלים.

הגר"י הומנר זצ"ל מסר, שפעם דיבר איתו היסבא מסלבודקה זצ"ל על הראי"ה,

של גאון עולם, אשר השיב את עטרת היראה האמיתית בגבול ישראל, באותה התקופה אשר התחילו פרצים מצדדים שונים להתגלות בחומת אש-דת. טרם נחקרו עוד מעמקי-התהומות אשר נחשפו במרחבי רוחו הגדול. אבל אם יעלה בידנו לעשות איזו התחלה זעירה, להאיר את אופקינו הכהים, על ידי גילויים של איזה קוים שבאור-היקרות הזה, אשר עבר כעמוד-אש במחנה ישראל – גם זאת נחשב למפעל רב-ערך"²⁴.

בעת שלמד רבנו בעיר סמרגון, כשהגיעה אליו השמועה מפטירת הגר"ם זצ"ל, נהג עליו דין אבילות בשיבה על הקרקע כדין תלמיד לרב, למרות שלא הכירו ולא ראהו מעודו, בגלל שהרגיש שהושפע רבות מדרכו ורוחו²⁵.

אמנם לא זכה רבנו לפגוש אישית את הגר"ם, אך עם גדולי תלמידיו של הגר"ם – היה לרבנו קשר ממשי.

תלמידו המובהק של הגר"ם – רבי יצחק בלזר זצ"ל²⁶, היה בקשר מכתבים עם הראי"ה, בין השאר בענייני לימוד המוסר [עיי' בהקדמה ל'אגרות הראי"ה'].

כשעלה הראי"ה קוק לארץ ישראל, הגיע הר"י בלזר זצ"ל לכינוס פרידה שעשו לכבודו²⁷ וכשהר"י בלזר זצ"ל עלה לארץ ישראל בשנת תרס"ד והגיע לחוף, יצא הראי"ה לקראתו וקיבל את פניו

²⁴ 'תנועת המוסר' ח"א עמ' 287.

²⁵ 'תנועת המוסר' ח"ב עמ' 20.

²⁶ שהיה מגאוני וצדיקי הדור, ראש הכולל בקובנה ורבה של פטרבורג שברוסיה, ובסוף ימיו בארץ

ישראל. מחבר הספר 'פרי יצחק' בהלכה, וספר 'אור ישראל' שבו סיכם את עיקרי תורת רבו הגר"ם.

²⁷ 'שבחי הראי"ה' עמ' עד.

²⁸ 'תנועת המוסר', ח"ב, עמ' 206.

²⁹ 'תנועת המוסר' ח"ב עמ' 209.

פרשת

להתבלט דקויות שונות בהנהגתו של הראי"ה שמתחילה לא שמתי לב להן. הנהן ה'סבא' כל פעם, כשהוא נועץ בי מבט מייסר: "נו, נו". כלומר: הנה אתה נוכח לדעת שהיה מה לראות, שהיה מה ללמוד.

זוכרתי שבבואי אצל הראי"ה היתה השעה קרובה כבר ל-11, ועל שולחנו של הרב עמדה כוס החלב, שהרבנית הביאה לו אחרי התפילה, והוא עדיין לא נגע בה.

באותה שעה ישב וחיכה בחוץ פקיד בריטי גבוה שנקבע לו ביקור. אולם לפני זה קדם ונכנס אל הרב תלמיד חכם זקן כבד שמיעה, ושאל את הרב כמה שאלות. אולם הואיל ואזוניו לא קלטו את כל תשובת הרב, חזר ושאל, והרב היה צריך לחזור על דבריו לאט לאט, עד שתפס הזקן את תשובת הרב כהלכה. מצב זה גרם שזמן ביקורו של הפקיד הבריטי נדחה, וכמוכן הביע מורת רוחו.

השמש נכנס באמצע שיחת הרב עם הזקן ולחש לרב מה שלחש, אולם הרב השיב לו: כבוד התורה, כבוד התורה. התערבות השמש ותגובת הרב חזרה פעם שניה, עד שסוף סוף קם הזקן ונפרד מהרב, ורק אז קיבל הרב את פניו של הפקיד הבריטי.

כשגמרתי את סיפורי, התרגש ה"סבא" מכל האמור על הנהגתו של הרב, ו"נוף" בי על שאמרתי בתחילה שלא ראיתי משהו לא רגיל: "אם את כל זה לא ראית, אז מה כבר נקרא לראות!?"

ואמר לו, "הוא אמנם לא למד בישיבה של מוסר, אבל הוא הצורה של מוסר!"³⁰ וכש'הסבא מסלבודקא' ישב שבעה על פטירת בנו הגדול ר' משה, באורבים וטובים לנחמו, ואף הראי"ה בא לנחמו. ואמר אז ה'סבא' לתלמידו הקרוב ר' יצחק הוטנר, "היחידי שניחם אותי כאמת – היה הרב קוק!"³¹

באגרת ששלח ה'סבא מסלבודקא' לראי"ה³² הוא מכנהו, "הגאון הגדול, המפורסם בקצוי ארץ בגאון תורתו, חכמתו וצדקתו, ובנועם מידותיו העמוקות והנשגבות באור התורה, אוהב עם ישראל במסירות נפש כקש"ת מרנא הגרא"י הכהן שליט"א אב"ד ור"מ דירושלים עיה"ק"

ומספר רבי יצחק הוטנר זיע"א³³, "כמוכן, ידע ה'סבא על הקשר המיוחד שלי עם הראי"ה, והיה דורש ממני כי אספר לו על מידות טובות והנהגות טובות שראיתי אצל הראי"ה. ופעם אחרי נסיעה לירושלים, שאל אותי ה'סבא: הלא ודאי היית אצל הראי"ה, ובכן, מה ראית? ענית לתומי: דברנו בלימוד כרגיל, נשאנו ונתנו בהלכה, ולא עמדתי על משהו מיוחד.

נוף בי ה'סבא, ואמר: איפה העיניים. כשהולכים אצל אדם גדול צריכות העיניים להיות פקוחות, לראות כל פרט ולשים לב לכל דיבור. ה'סבא לא הרפה ממני וביקש ממני למסור לו בדיוק תיאור מלא ממה שהיה מרגע בואי אל הראי"ה עד צאתי. התחלתי איפוא לשחזר את פרטי הביקור, ותוך כדי סיפור כבר צצו והתחילו

³³ 'בשדה הראי"ה' בשם הרצי"ה והג"ר רפאל קוק זצ"ל רבה של טבריה ששמעו מהגר"י הוטנר. ועיני 'שיחות הראי"ה' רצט.

³⁰ 'שיחות הראי"ה' עמ' צג.

³¹ 'שיחות הראי"ה' עמ' רצט.

³² אגרות הראי"ה אגרת ר"ב.

פטירת הצדיקים לשבוע הבעל"ט

יום רביעי – ד' אלול

רבי שמואל נהון ראב"ד טיטואן זצ"ל.
רבי מאיר שמחה הכהן, מח"ס 'אור שמר' ו'משך חכמה' זצ"ל.

רבי יצחק ידידיה פרנקל ראב"ד ת"א, מח"ס 'דרך ישראל' זצ"ל.

רבי אליהו קרמר דיין בליטא סבו של הגר"א זצ"ל.
רבי משה פורבינצאל מגדולי הפוסקים באיטליה זצ"ל.
רבי מסעוד מהדאר מחכמי ג'רבה, מח"ס 'מים טהורים' זצ"ל.

רבי משה פינטו מצדיקי מרוקו זצ"ל.
רבי יעקב משה קורלנסקי מנהל ת"ת יבנה י-ם זצ"ל.
רבי שלום אריה לייב קורלנסי ר"מ ת"ת יבנה י-ם זצ"ל.

יום חמישי – ה' אלול

רבי משה עידאן מחכמי ג'רבה, מח"ס 'שעשוע מצוה' זצ"ל.

רבי אליהו לנייאדו מחכמי אר"ץ זצ"ל.
רבי אהרון רפאל חיים משה פייריה, מח"ס 'מעיל קודש' זצ"ל.

רבי דוד שלמה צבי בידרמן מלעלוב ירושלים זצ"ל.

יום שישי – ו' אלול

רבי ראובן מרגליות, מח"ס 'ניצוצי הוזהר' זצ"ל.
רבי משה הכהן אלכלאף זצ"ל.

רבי יצחק הדאיה זצ"ל.

רבי אליהו הכהן אביו זצ"ל.
רבי ישועה שמעון חיים עובדיה, מח"ס 'שמח לבב' זצ"ל.

רבי יום טוב ליפמן הלר בעל התוספות 'יום טוב' (יא):
י' אלול) זצ"ל.

רבי אברהם ברוך ברן 'אליהו מאני', מח"ס 'ברוך אברהם' זצ"ל.

יום השבת – ל' אב

רבי חנוך הניך מאלסעק חתן האדמו"ר מבעלז זצ"ל.
רבי ראובן הכהן זצ"ל.

רבי יהודה לביא מטריפולי זצ"ל.

רבי דוד נחמיאס, חבר ביה"ד במצרים, מח"ס 'מחנן דן' זצ"ל.

יום ראשון – א' אלול

התנאים הקדושים שמעיה ואבטליון זצ"ל.
רבי שמואל אבואב, מח"ס 'דבר שמואל' זצ"ל.

רבי שמואל די אבילא זצ"ל.
רבי יצחק גאגו צורר, מחכמי גאבס, מח"ס 'אצור המור' זצ"ל.

רבי דוד הנגיד נכדו של הרמב"ם זצ"ל.

רבי ראובן ביתאן מחכמי טונס זצ"ל.

רבי מעתוק רהמים דמרי רב, מח"ס 'שעת הרחמים' זצ"ל.

רבי יעקב מזרחי, ממרביצי התורה בישראל זצ"ל.
רבי יעקב אריה ניימן, בעל 'דרכי מוסר' זצ"ל.

יום שני – ב' אלול

רבי יצחק בר ששת, 'הריב"ש' זצ"ל.

רבי אהרון חסון זצ"ל.

רבי אליעזר הגר האדמו"ר מויוניץ 'דמשק אליעזר' זצ"ל.

רבי אליהו מאנסאני תלמיד 'אור החיים' הקדוש זצ"ל.

יום שלישי – ג' אלול

רבי רפאל אליעזר נחמיאס, מח"ס 'הון רב' זצ"ל.

רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל.

רבי חומאי עלוש רב ומו"צ מדנין, מח"ס 'אני חומה' זצ"ל.

רבי שלום אייכנשטיין אדמו"ר מזידיטשוב צפת זצ"ל.
רבי יצחק צדיקה מחכמי תוניסיה זצ"ל.

כל צדיק וצדיק שאתה יודע היום שנפטר בו, תזכיר שמו אותו היום.

"פלוני עליו השלום זכרונו לברכה וטובה"

(מרו הבן איש חי' בספרו 'כתר מלכות' אות רח)

כל הזכויות שמורות להשם יתברך
מותר ומצוה להעתיק (כמתכונתו) לעלם ולהפיצו ברבים.

לתרומות והקדשות - 0529569828. להפצת העלון באזור מגוריהם - 0529569828

כמו"כ נערך בכל יום רביעי
בשעה 20:30 (חולון)
שיעור בפרשת השבוע ע"פ 'אור החיים'
הקדוש וגדולי אדמו"רי החסידות
ברחוב עובדיה 5 בעיר חולון.
איש קשר - 0549148181

השיעור השבועי מתקיים בכל יום שני
בשעה 20:30 (ירושלים)
'ליקוטי מוהר"ן' בביאור ויישום.
בבית הכנסת "מזל אריה" רחוב מזל
אריה, פסגת זאב ירושלים.
איש קשר - 0529569828

עם כיבוד קל ואוירה מרוממת - הציבור הקדוש מוזמן

העלון מוקדש

לרפואת: חנינה בת רחל נ"י. דבורה בת רחל נ"י. אברהם חיים בן מזל נ"י. אשר ליזמי בן אסתר נ"י. אליהו בן אסתר נ"י. חנה בת זוהרה נ"י. חנה חן בת גילה קלודין נ"י. תמרה חיה בת שירה נ"י. נונה בת זוהרה נ"י. אבישג בת לאה נ"י. ולהצלחה ברו"ג לספיר בת יעל נ"י.

העלון מופץ חינם לזיכוי הרבים

ניתן להשיגו כל שבוע החל מיום שלישי בחנות "ברכת הקודש"
רחוב משה דיין 107, פסגת זאב ירושלים.

כמו כן ניתן להשיג בחנות את ספרי המכון:

תשמישי קדושה	ספרים	טליות	ציצית
ספרי קודש	כלי כסף	מזוזות	תפילין

רו"ח משה דיין 107 - פסגת זאב, ירושלים
טל: 077-4248262

"ברכת ה'"
אוציקלופדיית ברכות צבענית, כלי ברכות, מנחה ונרצית ושור (יו"ל כ"ט)

"המשביר"
קשריו של האדם הנדול בנקים עם נדולי ישראל

"אהוב ישראל החדש"
סמלת אהבת ישראל בסדר פרשיות השבוע והמועדים

לקבלת העלון בכל שבוע whatsapp שלח למספר 0529569828 וכתוב "ערף אותי לקבלת העלון". כמו"כ ניתן לקבל את העלון במייל - eliezeragg626@gmail.com